Cizí tělesa v jícnu

Cizí tělesa v jícnu představují problematiku dětského věku, dále osob psychicky narušených a účelově jednající (vězni), zapomenout ovšem nesmíme ani na steak house syndrom. Četnost uvíznutí jídla v jícnu se udává asi 13 případů na 100 tisíc obyvatel na rok.

Princip

Spolknutá sousta i cizí objekty nejčastěji uvíznou v místech fyziologického zúžení jícnu – krční oblast v oblasti horního jícnového svěrače, místo kontaktu s obloukem aorty a gastroezofageální junkce. Zvýšené riziko je u pozánětlivých **zúžení**, v terénu zužujícího jícnového tumoru a u eozinofilní ezofagitidy.

Projevy

Nejčastěji se objeví pocit tlaku v místě uvízlého tělesa, pocit **dysfágie** (poruchy polykání) další potravy či tekutin a v případě naprostého ucpání i slinění a vytékání slin z úst. Stav může být dále komplikován perforací jícnu, což je typické zejména pro působení předmětů jako jsou spolknuté **baterie**.

Diagnostika

Většinu informací o povaze spolknutého cizího tělesa bychom měli zjistit z anamnézy, zejména u dětí to ovšem nemusí být možné. Při podezření na cizí těleso není příliš vhodná **pasáž jícnu kontrastní látkou** z důvodu možné aspirace (vdechnutí). Základním vyšetřením je opatrná ezofagogastroskopie s lokalizací tělesa. V případě podezření na perforaci jícnu je ovšem ezofagogastroskopie kontraindikována!

Léčba

Je-li to možné, je nutné objekt zachytit pracovními nástroji endoskopu (kleště, síťka) a odstranit je – to platí zvláště pro baterie a ostré předměty. U kusů masa v dolní části jícnu někdy postačí je opatrně prostrčit do žaludku. Podélné a ostré předměty je při vytahování vhodné v rámci možností orientovat do podélné osy s endoskopem, což snižuje riziko poranění jícnu při extrakci.

Po odstranění tělesa je nutné prohlédnutí sliznice jícnu a vyloučit chorobné zúžení (tumory, důsledek pozánětlivých změn), z podezřelých ložisek je nutno odebrat biopsie, benigní striktury je nutno dilatovat.

Pozn: Zcela speciální problematikou jsou cizí tělesa ze skupin léčiv, která poškozují sliznici jícnu. Tomuto tématu je věnován text o polékové ezofagitidě.